

El final d'un sistema de vida

El tancament de la filatura Dusol (en marxa des del 1886) a les Planes (La Garrotxa) posa fi a un període històric

XAVIER VALERI

En la dècada dels 60 del segle XIX, els industrials catalans van decidir apostar per l'energia hidràulica. El corrent de l'aigua dels rius havia de substituir el cada vegada més car carbó del Regne Unit. Així va començar la cerca de salts d'aigua per instal·lar les turbines. D'aquesta manera la industrialització va crear colònies industrials i va transformar les parròquies agrícoles en municipis industrials. Va ser el cas de les Planes d'Hostoles, que va substituir les feines agrícoles per la indústria tèxtil.

Abans de l'arribada del tèxtil, les Planes explotava els boscos de les Encies i de Cogolls. Dels roures, les alzines i els pins en feien fusta per als vaixells, bigues per a les cases, travesseres per al ferrocarril i carbó vegetal. El 1860 el bosc, la transformació de la fusta i l'agricultura tradicional donaven vida a 1.976 persones, prou gent perquè el poble es pogués segregar de Sant Feliu de Pallerols, el 1872.

Pocs anys després, la família d'industrials tèxtils Sacrest, en la persona de Pere Dusol i Prat, va aprofitar els saltants d'aigua del Brugent per instal·lar la seva indústria.

A partir del 1886, va començar una nova vida pels habitants de les Planes. Al llibre *Un petit món dels Pirineus*, Josep Pla explica "la gent en aquest poble, quan va a treballar, baixa cap a la fàbrica; quan ha acabat, puja cap a les cases. És un sistema com un altre, que no crec que hagi donat mal resultat". A part del trajecte diari cap a la feina que en aquell temps es feia a peu i, a vegades cantant, la vida a les Planes va seguir sense cap més altra alteració que la de l'entrada de comoditats com la llum elèctrica, el servei d'aigua potable i l'arribada del tren, el 1900.

Els avanços de la tècnica anaven paral·lels a noves teories socials. Així el 26 de juliol del 1909, les notícies de la revolta obrera de Barcelona van provocar l'aturada general de les fàbriques i els obrers fins i van tallar la via del tren. La Primera Guerra Mundial va propiciar el creixement de l'activitat del tèxtil.

El final de la guerra Mundial va comportar un crisi que va tenir el seu punt més alt en la vaga obrera del 1919 i el conseqüent locaut. Els industrials van aturar l'activitat fins que els obrers van cedir. L'arribada de la dictadura de Primo de Rivera al 1923 va acabar amb les vagues i amb la llibertat. Durant l'època del Directori, va tenir lloc un fet clau. El 1925, Pere Sacrest Dusol va vendre part de les seves instal·lacions a l'empresa Fills d'Higini Magem.

Així el poble va dividir les indústries en la fàbrica nova (la Magem) i la vella (la Dusol). La Magem va dedicar-se a la fabricació de roba per a vestits de senyors, i per a abrics militars. També es van dedicar a fer mantes. La Magem va arribar a ocupar 400 persones directament i moltes més indirectament perquè les dones repassaven les peces a casa.

Al 1936, les fàbriques es van col·lectivitzar, però van continuar en servei. Al 1937, el poble va acollir la colònia tèxtil. Es tractava d'un servei d'acollida infantil per a nens orfes i refugiats de la conflagració.

Acabada la guerra, les fàbriques van entrar en unes fases de gran producció, però d'escassetat de recanvis. Les agulles de filar havien d'arribar mitjançant el contraban i faltaven peces per als motors. La gent tenia feina però

els sous eren baixos i faltaven aliments.

Als seixanta va arribar l'època daurada del tèxtil, les fàbriques de les Planes donaven feina directa a més de 550 persones. Eren els temps, en què tots els abrics que omplien els camps de futbol sortien de les fàbriques catalanes.

Això no obstant, al 1977 l'ombra de la crisi del sector va caure sobre les Planes. Al cap de poc la Magem va tancar. L'avantatge va ser que la família Magem va pagar religiosament les indemnitzacions. En aquell any, el concessionari de la localitat va batre el record de vendes del nou Renault 12 i es va començar la urbanització del Jonquer.

Trenta-cinc anys més tard i després de dues suspensions de pagaments tanca la Dusol i deixa 60 persones sense feina. Queden, encara, dues fàbriques familiars de trinxats a la carretera de les Encies.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/comarques/2012/05/07/final-sistema-vida/560788.html?utm_source=rss